

Genomförande

Den här berättelsen skapades med *Esrís Story Map-journal*.
Läs den interaktiva versionen på webben på <https://arcg.is/1mKGvm>.

Översiktsplanens aktualitet (länken är endast tillgänglig i onlineberättelsen)

Mellankommunala frågor (länken är endast tillgänglig i onlineberättelsen)

Fortsatt arbete (länken är endast tillgänglig i onlineberättelsen)

Översiktsplanens aktualitet

Denna översiktsplan är av strategisk karaktär. En kontinuerlig och strategisk översiktsplaneprocess möjliggör ajourhållande när övergripande förutsättningar förändras. I det kontinuerliga arbetet översiktlig planering ska fokus vara på de strategiska frågorna; att målen med utvecklingen kan uppnås, att behandla förändrade planeringsförutsättningar, prioritera och beskriva kommunens arbete samt bedöma aktualitet.

I översiktsplanen har frågor och förslag på utredningar och fortsatt arbete aktualiserats. De redovisas under rubriken Fortsatt arbete nedan. Dessa planer, utredningar, mål med mera utgör och kommer att utgöra ett viktigt underlag för efterföljande planering och utveckling i kommunen. De kommer även att utgöra en grund för det kontinuerliga översiktplanearbetet och grund för arbetet med att kunna starta upp ett arbete med framtagande av en planeringsstrategi.

Mellankommunala frågor

En översiktsplan är vägledande för hur kommunen avser att utveckla och mark- och vattenanvändning inom kommunen och är vägledande för hur vi samverkar och säkerställer de mellankommunala frågorna. Många planeringsfrågor, såsom infrastruktur, arbetsförsörjning och vattenförsörjning, sträcker sig över administrativa gränser och kan innebära ett behov av samordning. En kommun verkar i ett större sammanhang och det Härryda kommun beslutar kan ha effekt på annan kommun, liksom Härryda kommun kan påverkas av beslut från andra. Inom regionala samverkansformer finns områden som Härryda och andra kommuner har gemensamma intressen av att utveckla, skydda eller ta hänsyn till. Vår kommun gränsar direkt mot Göteborgs stad, Mölndals stad, Partille kommun, Lerums kommun, Bollebygd kommun och Marks kommun.

Härryda kommun ingår i regionala sammanhang på olika nivåer utifrån geografi eller andra sammanhang. Sammanhanget kan vara regionalt, nationellt eller internationellt. Härryda kommun arbetar för att stärka såväl den egna kommunen som regionen.

Härryda kommun ingår i regionala samverkansformer på olika nivåer utifrån geografi eller andra sammanhang regionalt, nationellt eller internationellt. Bland annat är kommunen en drivande part i Göteborgsregionen, stråket Göteborg - Borås samt BoHäM (samarbete mellan Bollebygd, Härryda och Marks kommuner). Det är viktigt att kommunerna samverkar för att nå en önskvärd tillväxt med fler människor som bor, verkar och lever i regionen. Med Härrydans deltagande i Göteborgsregionen och dess nätverk inom fysisk planering, infrastruktur, miljö, teknisk försörjning, arbetsmarknad och klimat arbetar kommunen mot det gemensamma målet om att Göteborgsregionen ska bli en stark och tydlig tillväxtregion i Europa.

Rörande transportinfrastruktur och kollektivtrafik sker också samverkan med Västra Götalandsregionen, Västtrafik samt med Trafikverket.

Utveckling vid kommungränsen

Vid kommungränsen behöver samverkan utvecklas och förbättras med angränsande kommuner. Samråd kring utveckling bör ske dels då det finns samordningsvinster kring exempelvis infrastruktur men dels därför att det som föreslås utvecklas kan komma att påverka invånarna inom angränsande kommun på olika sätt i form landskapspåverkan, ökad trafik med mera. Bevarande av de gröna kilarna är ett tydligt exempel där utvecklingen måste samordnas och regleras.

Fördjupningar av och tillägg till översiktsplanen

Härryda kommun har en fördjupning av och ett tillägg till översiktsplanen. Vid antagande av denna översiktsplan föreslås att *Vindbruksplan - Tematiskt tillägg till Översiktsplan ÖP2012* (antagen av kommunfullmäktige 2012-06-18) fortsätta att gälla samt fördjupning av översiktsplanen *Översiktsplan för delar av Härryda och Mölndals kommuner - Finnsjöns friluftsområde med program för utveckling och säkerställande*. (antagen av kommunfullmäktige i Härryda kommun 1993-04-19 och av kommunfullmäktige i Mölndal 1993-04-28) upphöra att gälla. Vissa delar av den fördjupade översiktsplanens syfte är fortfarande aktuella att säkerställa i efterföljande planering och utveckling. Finnsjön som rekreationsområde behöver bevakas i fortsatt arbete medan vattenkvalitén säkerställs med annan lagstiftning.

Transportinfrastruktur

Nästan i mitten av kommunen ligger regionens flygplats, Göteborg Landvetter flygplats. Den utgör en del i regionens internationella och nationella tillgänglighet och utgör ett viktigt regionalt nav för resande, logistik och arbete. Flygplatsen i sig samt Airport City är även viktig som arbetsplats i regionen. Kontinuerlig regional samverkan för utveckling av tillgängligheten till flygplatsen är viktig att upprätthålla.

Flygplatsen bidrar med mycket positivt till kommunen och regionen, men har även negativa konsekvenser. Flyget ger avtryck långt utanför flygplatsområdets gränser i form av olika begränsningar kopplade till riksintresset för kommunikationer för att upprätthålla flygplatsens funktion. Bland annat påverkas kommunens och angränsande kommuners möjligheter att uppföra bostäder och höga objekt.

Väg 40, väg 156, Mölndalsvägen, Partillevägen, Härskogsvägen och Eskilsbyvägen är viktiga för regionalt resande och godstransporter. Det är viktigt med samverkan för att upprätthålla och utveckla vägförbindelser. Härryda kommun önskar samverkan kring ökad tillgänglighet söder ut mot E6 och norr ut mot E20.

Kust- till kustbanan är viktig för regionalt resande och godstransporter. Den utgör en del i regionens nationella tillgänglighet och utgör en viktig länk för resande och arbete. Möjligheten att utöka trafikeringen längs banan och eventuellt återöppna stationer stärker banans förutsättningar att nyttjas för pendeltågstrafik såväl inom kommunen som i regionen. I översiktsplanen redovisas stationer vars möjligheter att återöppnas behöver studeras.

Härryda kommun är en samrådspart i Trafikverkets planering av ny järnväg Göteborg-Borås och har framfört synpunkter flertalet gånger under processen kring vilken sträckning som kommunen förordar. Kommunen ställer sig inte bakom något av de korridoralternativ som Trafikverket nu utreder utan förordar tidigare beslutad korridoralternativ av riksintresse år 2011. I detta alternativ vill kommunen möjliggöra för stationer i Mölnlycke, Landvetter Södra och Landvetter Göteborg flygplats. Denna sträckning möjliggör även en station i Bollbygds kommun. I Bollebygds översiktsplan framgår kommunens önskan om snabbare förbindelse mot Härryda, Mölndal och Göteborg. Detta gemensamma behov och önskemål om framtida stationslägen är en mellankommunal fråga som kommunerna samverkar om inom BoHäM.

Fortsatt samverkan för stationer och bättre kapacitet för resande på järnväg inom och mellan kommuner är av stor vikt.

Grön- och blåstruktur

Två större sammanhängande grönområden inom kommunen ingår i de regionala gröna kilarna Delsjön-Härskogenkilen samt Lackarebäckskilen. I de gröna kilarna finns reservat och friluftsområden som omfattar flera kommuner och samverkan finns också etablerad mellan berörda parter. Samverkan för utveckling och bevarande av värdefulla natur- och vattenområden sker inom Göteborgsregionen.

Eftersom sjöar och vattendrag ofta börjar och slutar eller har sin utbredning i flera kommuner påverkas kommunerna av varandra. Samverkan är särskilt viktigt rörande Mölndalsån med avrinningsområden till/mot Mölndals stad, Göteborgs stad samt Bollebygd kommun. Kommunen deltar i flertalet vattenråd och vattenvårdsförbund.

Kulturmiljö

Storåns dalgång är ett område med höga värden som också går inom Marks kommun och Bollebygd kommun. Samverkan kring hur området ska kunna fortsätta att leva och utvecklas samtidigt som dess värden skyddas bör utvecklas.

Teknisk försörjning

Regional samverkan och regionala planer för teknisk försörjning finns eller pågår för till exempel avfall, avlopp och vattenförsörjning. Härryda kommun är beroende av Ryaverket i Göteborgs stad för hantering av avloppsvatten. Av Härryda kommuns yt- och grundvattentäkter och vattenskyddsområden är det flera som har sin utbredning över kommungränserna. Kommunerna har ett gemensamt ansvar att skydda dem och de värden som finns kopplade till dem. Det är viktigt att den regionala samverkan av vatten- och avloppsförsörjning samt deltagandet i flertalet vattenråd och vattenvårdsförbund fortsätter.

För Härryda kommun är det viktigt att utveckla samverkan kring materialförsörjning och deponier. I nuläget finns en brist i regionalt underlag kring deponier och omhändertagande av massor från främst regionala infrastrukturprojekt.

Det är även viktigt att mellankommunal och regional samverkan sker kring samhällets ökade behov av elproduktion och elförsörjning.

Fortsatt arbete

Översiktsplanen är ett viktigt politiskt måldokument och är kommunens avsiktsförklaring om hur den fysiska miljön bör användas, utvecklas och bevaras. Den ligger till grund för kommunens arbete med prioriteringar, investeringar och genomförande.

För att nå intentionerna i strategin som har sikte på 10 år behöver hela kommunen arbeta tillsammans. Arbetet bör leda till att prioritering och investeringar kan ske samordnat och tydligt så att utvecklingen kan förverkligas samt kommunens ekonomiska konsekvenser bedömas. Det är även en grund för samverkan med andra aktörer, till exempel myndigheter, regionen och andra kommuner men även ett underlag för kommande detaljplaner och andra projekt. Det är viktigt att detta arbete fortsätter även bortom 10 år.

En kommun i ständig utveckling och förändring kräver kontinuerligt strategiskt arbete och kontinuerlig översiktlig planering. Arbetet med att ta fram översiktsplanen och för att uppnå översiktsplanens mer långsiktiga inriktning för mark- och vattenanvändning har resulterat i ett behov av att fortsätta eller starta upp olika typer av uppdrag. Dessa presenteras nedan:

Efterföljande planering

Efter att översiktsplanen vunnit laga kraft utgör den kommunens strategiska dokument för mark- och vattenanvändning. All utveckling och prövning genom exempelvis program, detaljplan, förhandsbesked och bygglov behöver förhålla sig till översiktsplanen och beakta dess intentioner. Eventuella avsteg från översiktsplanen behöver motiveras.

Översiktsplanen är inte juridiskt bindande men är vägledande i tillståndsprövningar och vid överprövning av detaljplaner och bygglov. Den är även ett viktigt instrument för dialog mellan enskilda, näringsidkare, kommun,

region och stat.

För områden med stort allmänt intresse, geografiskt stora, av komplex dignitet, med starka motstående intressen eller saknar stöd i översiktsplanen bör ett helhetsgrepp tas över utvecklingen i form av strukturplan, program och eller fördjupning av översiktsplanen.

Kommunstyrelsen beslutade den 29 februari 2016 att ta fram en fördjupad översiktsplan för Landvetter södra. Planen var på samråd under 20 april -17 juni 2020. Den 18 november 2021 beslutade kommunstyrelsen att avbryta arbetet med den fördjupade översiktsplanen och istället hantera frågorna inom den nya kommunövergripande översiktsplanen samt genom exploatörsdrivna detaljplaner. De synpunkter som kom in under samrådet är sammanställda och kommer att beaktas i den fortsatta planeringen tillsammans med andra utredningar och inventeringar.

Investeringar

Ekonomiska medel behöver avsättas i den kommunala investeringsbudgeten för exempelvis offentlig konst, ombyggnad och underhåll av lokaler, skötsel och utveckling av parker och grönstruktur, förvärv, planering och iordningställande av verksamhetsmark, underhåll och utveckling av infrastruktur som gator, broar, parkeringar och torg. En investering är en utgift som har ett varaktigt värde, fyller ett varaktigt behov och som förväntas leda till framtida avkastning genom ökad samhällsnytta.

För att nå en ekonomisk balans i kommunen bör varje projekt bära sina egna genomförandekostnader samt ta kostnadsansvar för investering av nödvändig kommunal och statlig service och infrastruktur både innanför och utanför aktuellt projektområde. Kommunen bör arbeta aktivt med att utveckla en princip för privata exploatörers kostnadsåtaganden.

Göteborg-Borås, en del av nya stambanor

Både arbetet med lokalisering av ny järnväg Göteborg-Borås, del av ny stambana, samt riksintresset för kommunikationer - järnväg kommer enligt Trafikverkets tidplan att uppdateras parallellt med framtagandet av översiktsplanen. Föreslagen markanvändning är i detta skede inte anpassad till något av korridoralternativen. I fortsatt process finns behov av att se vilken betydelse regeringens beslut om lokalisering samt uppdatering av riksintresset får på mark- och vattenanvändningen, ställningstaganden och rekommendationer i översiktsplanen.

Göteborg-Landvetter flygplats

Trafikverket ser över preciseringen av riksintresse för kommunikationer för flygplatsen. En ny precisering kommer att beslutas under pågående översiktsplaneprocess. I fortsatt process finns behov av att se vilken betydelse Trafikverkets revidering av riksintresset får på mark- och vattenanvändningen, ställningstaganden och rekommendationer i översiktsplanen.

Stöd och verktyg för vidare arbete

Denna översiktsplan är av strategisk karaktär. Nedan listas identifierade behov och underlag som kan utgöra ett stöd för vidare arbete och för att överbrygga steget från översiktsplanen till detaljplaner, bygglov och andra projekt. Dessa kan vidareutvecklas eller ersättas efterhand utan att den övergripande inriktningen i översiktsplanen behöver ändras.

Följande dokument bör kontinuerligt arbetas med och hållas aktuella:

- **Bostadsförsörjningsprogram**
- **Cykelplan** – för Mölnlycke och Landvetter samt kopplingen mellan orterna
- **Grön plan**

- **Friluftspan**
- **Förhandsbesked** – riktlinjer för bebyggelseutveckling genom prövning av **förhandsbesked**.
- **Kulturmiljöprogram**
- **Lokalresursplanen**
- **Naturvårdsplan**
- **Näringslivstrategiskt program**
- **Parkeringspolicy**
- **Riktlinjer för bostadsförsörjning**
- **Riktlinjer för byggnation på landsbygden**
- **Risk- och sårbarhetsanalys**
- **Trafikstrategi**
- **Vattenförsörjningsplan**
- **Verksamhetsförsörjningsplan** – för verksamhetslokalisering och företagsetablering
- **Åtgärdsplan för att stärka mobiliteten och det kollektiva resandet**

Behov av fortsatt och utvecklad samverkan och dialog:

- **Deponier och masshantering** - Utveckla och medverka i regional samverkan kring lokalisering och utveckling av deponier och masshantering i regionen.
- **Energiförsörjning** - Medverka i regional samverkan och planering för framtida energiförsörjning.
- **Infrastruktur och kollektivtrafik** - Medverka i regional och statlig samverkan kring infrastruktur och kollektivtrafik
- **Remisser** - Aktivt svara på regionala och statliga remisser avseende översyn av policys, riktlinjer, riktvärden, miljö kvalitetsnormer, rekommendationer eller andra styrande program exempelvis precisering av riksintresse för Göteborg-Landvetter flygplats.
- **Mellankommunal samverkan** - Aktivt delta och samverka i mellankommunala frågor som exempelvis utveckling och planering såsom detaljplaner, översiktsplaner och infrastruktur.
- **Dialog** - Aktivt ordna, delta och utveckla möjligheter och olika forum för dialog med invånare och verksamma för att skapa förståelse, förankring och delaktighet. Verka för en transparent utveckling av kommunen. Möjligheter för påverkan finns bland annat i lagstadgade processer för bygglöv, förhandsbesked, detaljplaner och översiktsplan.

Fortsatt arbete kan vara arbete med kartläggning, behov av utredningar, framtagande av rutiner och underlag inom följande identifierade områden:

- **Grönytefaktor** - Ta fram utredning avseende grönytefaktor som planeringsverktyg.
- **Ekosystemtjänster** - Kartlägga och ta fram underlag för ekosystemtjänster på övergripande nivå. Utarbeta rutin för att integrera ekosystemtjänster från planering till genomförande.
- **Människors olika förutsättningar och behov** - Utredda behov av och rutin för framtagande och tillämpning av statistik och underlag för människors olika förutsättningar och behov.
- **Sociala konsekvensanalyser och barnkonsekvensanalys** - Öka användningen av sociala konsekvensanalyser och barnkonsekvensanalys i planering och utveckling.
- **Småskaliga och nära transporter i luftrummet** - Utredning av förutsättningar för småskaliga och nära transporter i luftrummet och lämpliga stråk/områden för det i kommunen.
- **Aktivitetsytor för rörelse och rekreation** - Kartläggning av aktivitetsytor för rörelse och rekreation.
- **Biologisk mångfald** - Ta fram en planeringsguide för biologisk mångfald - "Lätt att göra rätt"
- **Marknadsföring av besöksnäring och besöksmål** - Ta fram strategi för marknadsföring av besöksnäring och besöksmål inom kommunen.
- **Klimatåtgärder** - Kartlägga behov av klimatåtgärder i kommunen.

- **Hantering av dagvatten och skyfall** - Utredda behov att utveckla hantering av dagvatten och skyfall utifrån ökade nederbörds mängder. Studera behovet av en vattenplan för kommunen
- **Produktion och lagring av förnybar och fossilfri energi** - Utredning av behov av samt kartering av lämpliga ytor/anläggningar för produktion och lagring av förnybar och fossilfri energi.
- **Länkar inom grönområden och friluftsanläggningar** - Kartläggning av tillgänglighet, karaktärer och länkar inom grönområden och friluftsanläggningar. Studera möjligheter att utveckla kopplingar mellan verksamhetsområden, väg 40 samt befintlig järnväg för godstransporter.
- **Väggkopplingar** - Utred behovet och placering av framtida väggkoppling till E6 i de södra delarna av kommunen. Utred behovet och placering av framtida väggkoppling till E20 i de norra delarna av kommunen.
- **Trafikanalyser och åtgärdsförslag** - Utarbeta och fortsätt arbeta långsiktigt med trafikanalyser och åtgärdsförslag kopplade till det långsiktiga arbetet med bostadsförsörjning och verksamhetsutveckling.
- **Robust infrastruktursystem** - Studera behovet av fysiska åtgärder för ett ökat robust infrastruktursystem (till exempel trafik, energi, VA, telekommunikation).